

॥ ఓం శ్రీపరమాత్మనే నమః ॥

॥ అథ అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

॥ మోక్షసన్న్యాసయోగః ॥

అర్జున ఉవాచ

సన్న్యాసస్య మహాబాహో తత్త్వమిచ్ఛామి వేదితుమ్ |

త్యాగస్య చ హృషీకేశ పృథక్కేశినిషాదన ॥ ౧౮-౧॥

శ్రీభగవానువాచ

కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసం సన్న్యాసం కవయో విదుః |

సర్వకర్మఫలత్యాగం ప్రాహుస్త్యాగం విచక్షణాః ॥ ౧౮-౨॥

త్యాజ్యం దోషవదిత్యేకే కర్మ ప్రాహుర్మనీషిణః |

యజ్ఞదానతపఃకర్మ న త్యాజ్యమితి చాపరే ॥ ౧౮-౩॥

నిశ్చయం శృణు మే తత్ర త్యాగే భరతసత్తమ |

త్యాగో హి పురుషవ్యాప్తు త్రివిధః సమప్రకీర్తితః ॥ ౧౮-౪॥

యజ్ఞదానతపఃకర్మ న త్యాజ్యం కార్యమేవ తత్ |

యజ్ఞో దానం తపశ్చైవ పావనాని మనీషిణామ్ ॥ ౧౮-౫॥

ఏతాన్యపి తు కర్మాణి సజ్గం త్యక్త్వా ఫలాని చ |
కర్తవ్యానీతి మే పార్థ నిశ్చితం మతముత్తమమ్ || ౧౮-౬||

నియతస్య తు సన్న్యాసః కర్మణో నోపపద్యతే |
మోహాత్తస్య పరిత్యాగః తామసః పరికీర్తితః || ౧౮-౭||

దుఃఖమిత్యేవ యత్కర్మ కాయక్లేశభయాత్త్యజేత్ |
స కృత్వా రాజసం త్యాగం నైవ త్యాగఫలం లభేత్ || ౧౮-౮||

కార్యమిత్యేవ యత్కర్మ నియతం క్రియతేఽర్జున |
సజ్గం త్యక్త్వా ఫలం చైవ స త్యాగః సాత్త్వికో మతః || ౧౮-౯||

న ద్వేష్ట్య కుశలం కర్మ కుశలే నానుషజ్జతే |
త్యాగీ సత్త్వసమావిష్టః మేధావీ చిన్న సంశయః || ౧౮-౧౦||

న హి దేహభృతా శక్యం త్యక్తుం కర్మాణ్యశేషతః |
యస్తు కర్మఫలత్యాగీ స త్యాగీత్యభిధీయతే || ౧౮-౧౧||

అనిష్టమిష్టం మిశ్రం చ త్రివిధం కర్మణః ఫలమ్ |
భవత్యత్యాగినాం ప్రేత్య న తు సన్న్యాసినాం క్వచిత్ || ౧౮-౧౨||

పశ్యైచ్చతాని మహాబాహో కారణాని నిబోధ మే |
సాఙ్ఖ్యే కృతాంతే ప్రోక్తాని సిద్ధయే సర్వకర్మణామ్ || ౧౮-౧౩||

అధిష్ఠానం తథా కర్తా కరణం చ పృథగ్విధమ్ |
వివిధాశ్చ పృథక్చేష్టాః దైవం చైవాత్ర పశ్చాత్తమమ్ || ౧౮-౧౪||

శరీరవాఙ్మనోభిర్యత్ కర్మ ప్రారభతే నరః |
న్యాయ్యం వా విపరీతం వా పశ్చైచ్చతే తస్య హేతవః || ౧౮-౧౫||

తత్రైవం సతి కర్తారమ్ ఆత్మానం కేవలం తు యః |
పశ్యత్యకృతబుద్ధిత్వాత్ న స పశ్యతి దుర్మతిః || ౧౮-౧౬||

యస్య నాహక్కుతో భావః బుద్ధిర్యస్య న లిప్యతే |
హత్వాఽపి స ఇమాన్లోకాన్ న హన్తి న నిబధ్యతే || ౧౮-౧౭||

జ్ఞానం జ్ఞేయం పరిజ్ఞాతా త్రివిధా కర్మచోదనా |
కరణం కర్మ కర్తేతి త్రివిధః కర్మసంక్లహః || ౧౮-౧౮||

జ్ఞానం కర్మ చ కర్తాచ త్రిధైవ గుణభేదతః |
ప్రోచ్యతే గుణసంక్ల్యానే యథావచ్ఛృణు తాన్యపి || ౧౮-౧౯||

సర్వభూతేషు యేనైకం భావమవ్యయమీక్షతే |
అవిభక్తం విభక్తేషు తజ్ఞానం విద్ధి సాత్త్వికమ్ || ౧౮-౨౦||

పృథక్త్వేన తు యజ్ఞానం నానాభావాన్పృథగ్విధాన్ |
వేత్తి సర్వేషు భూతేషు తజ్ఞానం విద్ధి రాజసమ్ || ౧౮-౨౧||

యత్తు కృత్స్నవదేకస్మిన్ కార్యే సక్తమహైతుకమ్ |
అతత్త్వార్థవదల్పం చ తత్తామసముదాహృతమ్ || ౧౮-౨౨||

నియతం సజ్గరహితమ్ ఆరాగద్వేషతః కృతమ్ |
అఫలప్రేప్సూనా కర్మ యత్తత్సాత్త్వికముచ్యతే || ౧౮-౨౩||

యత్తు కామేప్సూనా కర్మ సాహజ్కారేణ వా పునః |
క్రియతే బహులాయాసం తద్రాజసముదాహృతమ్ || ౧౮-౨౪||

అనుబంధం క్షయం హింసామ్ అనవేక్ష్య చ పౌరుషమ్ |
మోహదారభ్యతే కర్మ యత్తత్తామసముచ్యతే || ౧౮-౨౫||

ముక్తసంజ్ఞోఽనహంవాదీ ధృత్యుత్సాహసమన్వితః |
సిద్ధ్యసిద్ధ్యోర్నిర్వికారః కర్తా సాత్త్విక ఉచ్యతే || ౧౮-౨౬||

రాగీ కర్మఫలప్రేప్సూః లుబ్ధో హింసాత్మకోఽశుచిః |
హర్షశోకాన్వితః కర్తా రాజసః పరికీర్తితః || ౧౮-౨౭||

అయుక్తః ప్రాకృతః స్తబ్ధః శతో నైష్కృతికోఽలసః |
విషాదీ దీర్ఘసూత్రి చ కర్తా తామస ఉచ్యతే || ౧౮-౨౮||

బుద్ధేర్భేదం ధృతేఽచైవ గుణతస్త్రివిధం శృణు |
ప్రోచ్యమానమశేషేణ పృథక్త్వేన ధనజ్ఞాయ || ౧౮-౨౯||

ప్రవృత్తిం చ నివృత్తిం చ కార్యాకార్యే భయాభయే |
బంధం మోక్షం చ యావేత్తిబుద్ధిః సా పార్థ సాత్త్వికీ || ౧౮-౩౦||

యయా ధర్మమధర్మం చ కార్యం చాకార్యమేవ చ |
అయథావత్ప్రజానాతి బుద్ధిః సా పార్థ రాజసీ || ౧౮-౩౧||

అధర్మం ధర్మమితి యా మన్యతే తమసావృతా |
సర్వార్థాన్విపరీతాంశ్చ బుద్ధిః సా పార్థ తామసీ || ౧౮-౩౨||

ధృత్యా యయా ధారయతే మనఃప్రాణేన్ద్రియక్రియాః |
యోగేనావ్యభిచారిణ్యా ధృతిః సా పార్థ సాత్త్వికీ || ౧౮-౩౩||

యయా తు ధర్మకామార్థాన్ ధృత్యా ధారయతేఽర్జున |
ప్రసక్తేన ఫలాకాంక్షీ ధృతిః సా పార్థ రాజసీ || ౧౮-౩౪||

యయా స్వప్నం భయం శోకం విషాదం మదమేవ చ |
న విముఞ్చతి దుర్మేధా ధృతిః సా పార్థ తామసీ || ౧౮-౩౫||

సుఖం త్విదానీం త్రివిధం శృణు మే భరతర్షభ |
అభ్యాసాద్రమతే యత్ర దుఃఖాంతం చ నిగచ్ఛతి || ౧౮-౩౬||

యత్తదగ్రే విషమివ పరిణామేఽమృతోపమమ్ |
తత్సుఖం సాత్త్వికం ప్రోక్తమ్ ఆత్మబుద్ధిప్రసాదజమ్ || ౧౮-౩౭||

విషయేన్ద్రియసంయోగాత్ యత్తదగ్రేఽమృతోపమమ్ |
పరిణామే విషమివ తత్సుఖం రాజసం స్మృతమ్ || ౧౮-౩౮||

యదగ్రే చానుబంధే చ సుఖం మోహనమాత్మనః |
నిద్రాలస్యప్రమాదోత్థం తత్తామసముదాహృతమ్ || ౧౮-౩౯||

న తదస్తి పృథివ్యాం వా దివి దేవేషు వా పునః |
సత్త్వం ప్రకృతిజైర్ముక్తం యదేభిః స్యాత్త్రిభిర్గుణైః || ౧౮-౪౦||

బ్రాహ్మణక్షత్రియవిశాం శూద్రాణాం చ పరస్తప |
కర్మాణి ప్రవిభక్తాని స్వభావప్రభవైర్గుణైః || ౧౮-౪౧||

శమో దమస్తపః శౌచం ఙ్గాన్తిరార్జవమేవ చ |
జ్ఞానం విజ్ఞానమాస్తి క్యం బ్రహ్మకర్మ స్వభావజమ్ || ౧౮-౪౨||

శౌర్యం తేజో ధృతిర్దాక్ష్యం యుద్ధే చాప్యపలాయనమ్ |
దానమీశ్వరభావశ్చ ఙ్గాత్రం కర్మ స్వభావజమ్ || ౧౮-౪౩||

కృషిగౌరక్ష్యవాణిజ్యం వైశ్యకర్మ స్వభావజమ్ |
పరిచర్యాత్మకం కర్మ శూద్రస్యాపి స్వభావజమ్ || ౧౮-౪౪||

స్వే స్వే కర్మణ్యభిరతః సంసిద్ధిం లభతే నరః |
స్వకర్మనిరతః సిద్ధిం యథా విన్దతి తచ్ఛృణు || ౧౮-౪౫||

యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం యేన సర్వమిదం తతమ్ |
స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతి మానవః || ౧౮-౪౬ ||

శ్రేయాన్స్వధర్మో విగుణః పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ |
స్వభావనియతం కర్మ కుర్వన్నాఽప్నోతి కిల్బిషమ్ || ౧౮-౪౭ ||

సహజం కర్మ కౌన్తేయ సదోషమపి న త్యజేత్ |
సర్వారమ్భా హి దోషేణ ధూమేనాగ్నిరివావృతాః || ౧౮-౪౮ ||

అసక్తబుద్ధిః సర్వత్ర జితాత్మా విగతస్పృహః |
వైష్కర్మ్యసిద్ధిం పరమాం సన్న్యాసేనాధిగచ్ఛతి || ౧౮-౪౯ ||

సిద్ధిం ప్రాప్తో యథా బ్రహ్మ తథాఽఽప్నోతి నిబోధ మే |
సమాసేనైవ కౌన్తేయ నిష్ఠా జ్ఞానస్య యా పరా || ౧౮-౫౦ ||

బుద్ధ్యా విశుద్ధయా యుక్తః ధృత్యాఽఽత్మానం నియమ్య చ |
శబ్దాదీన్విషయాన్స్త్యక్త్వా రాగద్వేషౌ వ్యుదస్య చ || ౧౮-౫౧ ||

వివిక్తనేవీ లఘ్వాశీ యతవాక్కాయమానసః |
ధ్యానయోగపరో నిత్యం వైరాగ్యం సముపాశ్రితః || ౧౮-౫౨ ||

అహంకారం బలం దర్పం కామం క్రోధం పరిగ్రహమ్ |
విముచ్య నిర్మమః శాన్తః బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే || ౧౮-౫౩ ||

బ్రహ్మభూతః ప్రసన్నాత్మా న శోచతి న కాఙ్క్షతి |
సమః సర్వేషు భూతేషు మద్భక్తిం లభతే పరామ్ || ౧౮-౫౪||

భక్త్యా మామభిజానాతి యావాన్యశ్చస్మి తత్త్వతః |
తతో మాం తత్త్వతో జ్ఞాత్వా విశతే తదనంతరమ్ || ౧౮-౫౫||

సర్వకర్మాణ్యపి సదా కుర్వాణో మద్య్యపాశ్రయః |
మత్ప్రసాదాదవాప్నోతి శాశ్వతం పదమవ్యయమ్ || ౧౮-౫౬||

చేతసా సర్వకర్మాణి మయి సన్న్యస్య మత్పరః |
బుద్ధియోగముపాశ్రిత్య మచ్చిత్తః సతతం భవ || ౧౮-౫౭||

మచ్చిత్తః సర్వదుర్గాణి మత్ప్రసాదాత్తరిష్యసి |
అథ చేత్త్వమహఙ్కారాత్ న శ్రోష్యసి వినశ్యసి || ౧౮-౫౮||

యదహఙ్కారమాశ్రిత్య న యోత్స్య ఇతి మన్యసే |
మిథ్యైష వ్యవసాయస్తే ప్రకృతిస్తాం నియోక్ష్యతి || ౧౮-౫౯||

స్వభావజేన కౌన్తేయ నిబద్ధః స్వేన కర్మణా |
కర్తుం నేచ్ఛసి యన్మోహాత్ కరిష్యస్యవశోపి తత్ || ౧౮-౬౦||

ఈశ్వరః సర్వభూతానాం హృద్ధేశేఽర్జున తిష్ఠతి |
భ్రామయన్సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా || ౧౮-౬౧||

తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత |

తత్ప్రసాదాత్పరాం శాంతిం స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్ || ౧౮-౬౨||

ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం గుహ్యోద్గుహ్యతరం మయా |

విమృశ్యైతదశేషేణ యథేచ్ఛసి తథా కురు || ౧౮-౬౩||

సర్వగుహ్యతమం భూయః శృణు మే పరమం వచః |

ఇష్టోఽసి మే దృఢమితి తతో వక్ష్యామి తే హితమ్ || ౧౮-౬౪||

మన్మనా భవ మద్భక్తః మద్యాజీ మాం నమస్కరు |

మామేవైష్యసి సత్యం తే ప్రతిజానే ప్రియోఽసి మే || ౧౮-౬౫||

సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ |

అహం త్వా సర్వపాపేభ్యః మోక్షయిష్యామి మా శుచః || ౧౮-౬౬||

ఇదం తే నాతపస్కాయ నాభక్తాయ కదాచన |

న చాశుశ్రూషవే వాచ్యం న చ మాం యోఽభ్యసూయతి || ౧౮-౬౭||

య ఇమం పరమం గుహ్యం మద్భక్తేష్వభిధాస్యతి |

భక్తిం మయి పరాం కృత్వా మామేవైష్యత్యసంశయః || ౧౮-౬౮||

న చ తస్మాన్మనుష్యేషు కశ్చిన్నే ప్రియకృత్తమః |

భవితా న చ మే తస్మాత్ అన్యః ప్రియతరో భువి || ౧౮-౬౯||

అధ్యేష్యతే చ య ఇమం ధర్మ్యం సంవాదమావయోః |

జ్ఞానయజ్ఞేన తేనాహమ్ ఇష్టః స్యామితిమే మతిః || ౧౮-౭౦ ||

శ్రద్ధావాననసూయశ్చ శృణుయాదపి యో నరః |

సోఽపి ముక్తః శుభాశ్లోకాన్ ప్రాప్నుయాత్పుణ్యకర్మణామ్ || ౧౮-౭౧ ||

కచ్చిదేతచ్ఛుతం పార్థ త్వయైకాగ్రేణ చేతసా |

కచ్చిదజ్ఞానసమ్మోహః ప్రనష్టస్తే ధనజ్ఞాయ || ౧౮-౭౨ ||

అర్జున ఉవాచ

నష్టోమోహః స్మృతిర్లభా త్వత్ప్రసాదాన్మయాఽచ్యుత |

స్థితోఽస్మి గతసందేహః కరిష్యే వచనం తవ || ౧౮-౭౩ ||

సంజ్ఞాయ ఉవాచ

ఇత్యహం వాసుదేవస్య పార్థస్య చ మహాత్మనః |

సంవాదమిమమశ్రౌషమ్ అద్భుతం రోమహర్షణమ్ || ౧౮-౭౪ ||

వ్యాసప్రసాదాచ్ఛుతవాన్ ఏతద్గుహ్యమహం పరమ్ |

యోగం యోగేశ్వరాత్కృష్ణాత్ సాక్షాత్కథయతః స్వయమ్ || ౧౮-౭౫ ||

రాజన్సంస్మృత్య సంస్మృత్య సంవాదమిమమద్భుతమ్ |

కేశవార్జునయోః పుణ్యం హృష్యామి చ ముహుర్ముహుః || ౧౮-౭౬ ||

తచ్చ సంస్మృత్య సంస్మృత్య రూపమత్యద్భుతం హరేః |
విస్మయోమే మహానాజన్ హృష్యామి చ పునః పునః || ౧౮-౭౭ ||

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణః యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః |
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిః ధ్రువా నీతిర్మతిర్మమ || ౧౮-౭౮ ||

ఓం తత్సదితి శ్రీమద్ భగవద్గీతాసు ఉపనిషత్సు బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే
శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే మోక్షసన్న్యాసయోగో నామ అష్టాదశోఽధ్యాయః || ౧౮ ||

With Blessings from:

Sri. Sri. Sugunendra Theertha Swamiji, Puthige Mutt, Udupi, India

Sri Krishna Vrundavana, NJ, USA

<http://krishnavrunda.org/>